

Injeva vsaki četrtek in vred ali v Mariobru s pošiljanjem na dom za celo leto 52 D, pol leta 16 D, četrtek leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročna se poslje na upravljanje Slov. Gospodarstva v Mariobru, Koroška cesta 5. List se do pošila do odgovoda. Naročnina se plačuje v naprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariobru, Koroška cesta št. 5. Rekopisi se ne vračajo. Upravnost sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprtje reklamacije se poštine prosti. Cekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 118.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

27. številka.

MARIBOR, dne 18. junija 1925.

59. letnik.

Proti zapostavljanju združništva.

(Govor poslanca Vlad. Pušenjaka v seji Narodne skupščine dne 6. junija 1925.)

Predloženi zakonski načrt je peti načrt zakona o kmetijskih kreditih. Pri načrtu se je izdelal meseca oktobra 1920 in se je o njem razpravljalo na zborovanju Glavnega zadružnega saveza meseca decembra istega leta v Zagrebu. Drugi načrt je izdelal takratni poljedelski minister g. dr. Jankovič meseca marca l. 1921. Tretji načrt se je izdelal na prvem in edinem zborovanju kmetijskega sveta od 11. do 17. decembra 1921. Četrти načrt se je izdelal lansko leto na anketi strokovnjakov, ki se je vršilo dne 13. in 14. septembra. Peti načrt je sedanji načrt, ki je bil predložen meseca aprila letosnjega leta narodni skupščini v razpravo.

1. Zakaj je potreben zakon o kmetijskem kreditu?

Izmed vseh teh petih načrtov je edino četrti načrt, ki se je izdelal lansko leto na anketi kmetijskih in zadružnih strokovnjakov, ki odgovarja zahtevam in potrebam kmetijstva, ki odgovarja zahtevam in potrebam organiziranega zadružništva.

Hvalevredno je, da je vlada predložila načrt zakona o kmetijskih kreditih. Vlada se je vendar enkrat zavedla, da je treba za kmetijstvo nekaj storiti. Kmetski stan, ki obsega 80 odstotkov prebivalstva v naši državi, ni samo stan, ki prideluje živež za domače prebivalstvo, ampak proizvaja kmetijske pridelke v takih množinah, da bi pa izvoz kmetijskih pridelkov pripomore do aktivne trgovinske in plačilne bilance in do izboljšanja naše valute. Naloga naše države je, da skrbi za to, da kmetijski stan napreduje in da budno pazi in prepreči vse, kar bi moglo poslabšati položaj kmetijskega stanu. Druge moderne države gledajo posebno na to, da se kmetijski stan preveč ne zadolži in ako se že zadolži, da poiščejo sredstva in način, kako bi se dosegla razbremenitev tega stanu.

Nepobitno dejstvo je, da leže danes kmetijski stan v dolgove. Med vojno in prva leta po vojni so se v nekaterih pokrajinh kmetje res rešili dolgov. Od leta 1923 naprej pa so primorani se z nova zadolževati. Vzroki za to so različni. Ti so: Slabe letine, povzročene vsled suše, povodnji in toče, nadalje vinska kriza, poleg tega pa še slaba gospodarska, valutna, finančna in davčna politika sedanjih vlade.

Gospod finančni minister vedno s ponosom povendarja, da se je dvignil kurz našega dinarja. Vidimo pa, da notranja vrednost dinarja ne odgovarja njegovi kur-

zni vrednosti. Posledica zvišane kurzne vrednosti dinarja je, da je omogočen izvoz kmetijskih pridelkov iz naše države, da počiva trgovina z živino, lesom itd., da torej naš kmet, katerega glavne in skoro edine dohodek tvori skupiček za les in živino, ne dobi teh dohodkov in da je radi tega primoran se zadolževati.

2. Predloženi načrt zakona je nesprejemljiv.

Predloženi zakonski načrt nas ne zadovoljuje in bo dosegel svojega cilja. Kajti v tem zakonskem načrtu se ni upoštevalo mnenje strokovnjakov, se ni upoštevalo večkrat izraženo mnenje strokovnih organizacij kakor na primer mnenje Glavnega zadružnega saveza, Zadružnih zvez in Kmetijskih druž. Ni se oziralo na izkušnje drugih držav, ne na uspehe in neuspehe drugod, temveč se je enostavno kopiral francoski sistem. Francoski sistem, ki ni baš najboljši, se ni sprejel iz gospodarskih razlogov, temveč iz čisto drugih vzrokov.

Temeljno načelo za ustvarjanje organizacij, ki bi naj služile kmetijskemu kreditu, bi moralo biti sledeče: Ustanove naj se organizacije na podlagi privatne inicijative in država naj da samo potrebo podporo. Tukaj vidimo, da se ustvarja zavod, ki bo odvisen od vlad, de, privatna inicijativa pride šele na drugem mestu v poštev.

Glavne hibe predloženega zakonskega načrta

so sledeče: Obstojec kreditne zadruge se potiskajo na stran, kreditne zadruge se oddvajajo od dosedanjih Zadružnih zvez in se ogrožava njih obstoje. To moramo obžalovati tem bolj, ker so obstoječe kreditne zadruge pionirji in temelji vsega drugega zadružništva. Namesto, da bi se obstoječe kreditne zadruge sprejele kot temelj vsega zadružništva, se pa ustvarja nova vrsta kreditnih zadrug. Temu se moramo naravnost čuditi, kajti člen 29 naše ustawe jasno pravi, da mora država podpirati nacionalno zadružništvo. Namesto, da bi država te zadruge podpirala, pa vidimo, da se hoče obstoječe zadružništvo polagoma uničiti. Takemu postopanju se moramo čuditi, tembolj, ako proučimo dosedanje delo in uspehe obstoječih zadrug. Po statistiki iz leta 1922 imamo v naši državi 4783 zadrug in med temi 2726 kreditnih. Te zadruge so včlanjene v 24 Zadružnih zvezah in štejejo gotovo, ako upoštevamo najnovejše podatke, kocem leta 1924 okrog 800.000 članov. Tem zadrugam se je posrečilo, da so si pridobile na deležih in rezervah okrog 34 milijonov dinarjev lastnega kapitala in po podatkih koncem leta 1924 okrog 600 milijonov dinarjev vlog. Kaj se da doseči s smotrenim delom na podlagi privatne inicijative, nam posebno jasno dokazuje Slovenija. Slovenija nam nudi dokaz, da daje trajno pomoč kmetijstvu izobrazba, orga-

nizacija in varčevanje. Mala Slovenija je štela koncem leta 1924 okrog 900 zadrug, ki imajo okoli 150.000 članov. V Sloveniji pride na vsako kreditno zadrugo okrog 200 članov. Te zadruge so s svojim delom dosegle take uspehe, da so znašale koncem leta 1924 hranične vloge 400 milijonov dinarjev in vse to brez državnega prispevka.

Da so te zadruge velikega pomena za kmetijstvo.

v Sloveniji, je najboljši dokaz to, da so zahtevali v primeri z obrestno mero drugih denarnih zavodov in bank tako nizke obresti od posojil, da je naše ljudstvo pridobil lansko leto samo na obrestih nič manj kot 20 milijonov dinarjev. Ako bi ne bilo v Sloveniji teh kreditnih zadrug, ki so se osnovale samo po privatnih iniciativi in ako bi morali naši kmetje najemati posojila pri bankah in pri drugih mestnih denarnih zavodih, bi bili morali, kot rečeno, plačati lansko leto 20 milijonov dinarjev več obresti.

S tem novim zakonskim načrtom se naravnost izigrava zadružni zakon. Namesto, da bi se izdelal zadružni zakon za celo državo, s katerim bi se naše zadružno zakonodajstvo poenotilo, pa dobimo zakon, ki bo povzročil še večje zmede. Razne oblasti bodo prišle v zadrgo, ali naj razsojajo po predpisih obstoječih zadružnih zakonov, ali pa po določbah zakona, ki nam je sedaj predložen in ki vsebuje tudi določbe, ki spadajo v okvir zadružnega zakona.

Čudimo se, da se ustanavljajo nove zadruge, ker vemo, da so se obstoječe zadruge prav dobro obnesle. Slišali smo že v odboru in tudi v plenumu narodne skupščine, da se priporoča zadružno načelo, toda vkljub temu se hočejo ustanoviti nove zadruge, katerih cilj je ta, da delajo na škodo obstoječih zadrug.

Zadružni princip: samopomoč, samouprava in lastna odgovornost

se omalovažujejo. Omalovažujejo se pa tudi vzgojni in moralni cilji zadrug na ljubo političnem interesom. Nove zadruge, kakor jih zamišlja predloženi zakonski načrt, imajo samo ime in znak zadružništva, obenem pa se jim nalaga politična naloga. Ne vem, ali zaslubi zadružništvo tako zahvalo za svoje 30 letno delo, tekmo katerega so bile zadruge edine, ki so pomagale našemu kmetu, da se je mogel gospodarsko dvigniti na sedanjost. Ali je bila dana potreba za ta atentat na zadruge? Ali je gospodarsko opravičeno in koristno, da se dobro izkušene organizacije spravljajo v nevarnost in se pričakujejo uspehi od nekih novih ustanov brez izkušnje, brez prakse in predvsem brez zadostnih sredstev? Nastane vprašanje, ali niso zadružne zvezze, ustanovljene vsled gospodarskih razmer in potreb rešile

»Tako je prav! ... to mi je všeč! ... Zadovoljen sem z vamil! ... Cesari naj zve, da ste se vrlo držali! ... Vrli dečki ste!«

Ko mu je rekel general Souhan: »Dečki se bodo nadredili!«, je rekel:

»Seveda, to je že v krvi, v krvi!«

Kar se mene tiče, sem bil ves srečen, da v bitki nisem iztaknil ničesar.«

Bataljon je do drugega dne ostal v Weissenfelsu. Nastanili so nas pri meščanh, ki so se nas bali; ter nam dali vse, kar smo zahtevali. Zvečer so prišli nazaj sedemindvajseti ter bili nastanjeni v starem gradu. Zelo smo bili utrujeni. Ko smo bili popušili nekaj pip in se pogovorili o svojih junaštvih, smo jaz, Cebedej in Klipel v delavnici mizarjevi legli spati na oblane ter ležali do polnoči, ko je nas zopet trobenje pozvalo k zbiranju. Zopet smo moral vstati. Mizar nam je dal žganja in odrinili smo. Deževalo je, kot bi iz škafa bil. Bataljon je prenočeval pred vasjo Kleben, dve uri od Weissenfelsa. Zaradi dežja pa nismo bili posebno dobre volje.

Pologoma so se nam pridružili še drugi oddelki. Cesari je bil prišel v Weissenfels in tretji armadni zbor bi bil moral priti za nami. Ves dan se je govorilo o tem in mnogi so bili tega veseli. Drugo jutro ob petih je bataljon kot predstraža zopet odšel.

Pred nami je bil potok Rippach. Napraviti bi bili mornarjev, da bi bili prišli do brvi, a mi smo šli kar preko njega. Voda nam je segala do pasu. Ko sem noge vlekel iz blata, sem si mislil: »Ko bi ti bil kdo to povedal prej, ko te je pri gospodu Guldenu včasih bolela glava in si dvakrat na teden menjal nogavice, bi tega ne bil verjell! Cloveka doletijo res čudne stvari!«

Ko smo na drugi strani potoka hodili po bičju, smo na višinah na levi strani naleteli na kozake, ki so nas opazovali. Počasi so šli za nami, a si nas niso upali napasti. Zdaj sem izprevidel, da sta blato in močvirje vendar koristna.

Tako smo hodili že dalj kot eno uro. Bil je že velik dan, ko nas je opozorilo silno strelnje s puškami in gromenje topov, da smo se ozrli proti Klebenu. Poveljnik je s konja pazno gledal preko bičja.

To je trajalo precej časa. Narednik Pinto je rekel:

LISTEK.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoski spisal Brokmann-Chatrian, preložil Al. B.

11. nadaljevanje.

In zdaj sem videl, da Rusi v sklenjenih kolonah dirajo proti nam.

»Prvi red ... na kolena ... nizko bajonet!« je ukazal general. »Gotovo!«

Ker je bil Cebedej pokleplnil, sem stal pravzaprav v prvi vrsti. Zdi se mi, kakor bi videl še zdaj, kako ta gruča konj in Rusov, ki se s sabljo v roki sklanjajo naprej vrši proti nam v polnem bojnem redu, in kakor bi slišal še vedno, kako general za nami veleva mirno kakor na vežbanšču:

»Pozor na ukaz: streljaj! — Pomeri ... Streljaj!«

Vsi širje štirikotniki so ustreli naenkrat — zdelo se mi je, kakor bi se nebo podiralo na nas. Komaj se je bil dim nekoliko razvlekel, smo videli, kako so Rusi dirjali na zanj. A zdaj so grmeli naši topovi in krogle so bile hitrejše od konj.

»Nabijtel!« je ukazal general.

Menda še nikdar v svojem življenju nisem občutil takega veselja.

»Evo jih, bež!« sem reklo sam pri sebi.

In od vseh strani je jeknil klic: »Živio cesar!«

V svojem veselju sem kričal z drugimi vred. To je trajalo kako minuto. Potem so se kareji zopet premaknili — že smo mislili, da je vse končano. Ko pa smo bili še dvesto do tristo korakov oddaljeni od grape, je nastal grozen vršč, in general je velel drugič:

»Stojo! ... Na kolena ... Nizko bajonet!«

Rusi so kakor piš prihreščali iz globeli, da bi navalili na nas. Prišli so vsi skupaj: zemlja se je tresla pod konjimi kopiti. Povelj ni bilo mogoče več slišati, a prirojeni:

razum francoski nam je veleval, da moramo streljati v množico, in tako je pričel pokati četni ogenj kakor drobnenje bobnov pri parada. Kdor tega ni slišal sam, si tudi predstavljati ne more kaj takega. Nekaj Rusov je prišlo prav do nas: videlo se je, kako so se vzrvnavali v dimu, takoj nato pa zopet ni bilo videti ničesar.

Nekaj minut smo neprestano nabijali in streljali, nato pa je hrup prevpil rezki glas generala Chemineaua, ki je veleval prenehati s streljanjem.

Skoro si nismo upali slušati; vsak je hitel, da je ustrelil še enkrat. Ko se je bil dim razpršil, smo videli, kako je na nasprotni strani grape konjenica dirjala v breg.

Tako nato so se razdelili štirikotniki in prodirali smo v kolonah. Bobni so klicali v naskoku, topovi so grmeli.

»Naprej! ... Naprej! ... Živio cesar!«

Čez kupe konj in ljudi, ki so se še zvijali po tleh, smo korakali v grapo ter na oni strani proti Weissenfelsu plezali zopet navzgor. Kozaki in lovci, s torbicami za patrono na hrbitu, pa so dirjali pred nami, kar so mogli: bitka je bila dobljena!

A tisti hip, ko smo se bližali mestnim vrtom, so se njih topovi, ki so jih vlekli s sabo, ustavili za nekim vrtom ter nas obsipali s kroglama. Ena je saperju Merlinu razdrobila nogi in mu odtrgala glavo. Saperskega korporala Thomeja je zadelo v nogi, da so mu jo zvečer v Weissenfelsu moral odrezati. Zdaj smo pričeli teči, kajti čim prej dospeš, tem manj časa imajo oni za streljanje — to je raz umel vsakdo izmed nas.

Slednji smo skozi žive meje, vrtove in hmeljeve droge na treh krajih prodrli do mesta. Maršal in generali so prihajali za nami. Naš polk je prišel noter skozi topov revored, ki je držal ob pokopališču; ko smo prišli na trg, je po glavnih cestih primarširala druga kolona.

Tam smo se ustavili in maršal je nemudoma odpadal sedemindvajsete, da osvoje neki most in če mogoče sovražniku zapro umikanje. Med tem je došel ostanek divizije ter se razvrstil na trgu. Župan in svetovalci Weissenfelsa so že stali na pragu mestne hiše, da nas pozdravijo kot dobrodošle.

Ko smo vsi zopet stali v vrstah, je maršal knez Moskovski zajahal na fronto ter nam zaklical z veselim obražom:

svoje naloge kljub početnim skromnim sredstvom, čemu je potrebno poleg obstoječih 24 Zadružnih zvez ustanavljati 33 oblastnih zadrug v oblastih, ki niso pričerno sestavljeni in kjer se ne vpoštevajo gospodarske razmere. Ali je potrebno, da se za nepotrebe, nove oblastne zadruge določajo novi, ogromni stroški? Na vsa ta vprašanja sledi kratek in točen odgovor.

3. Razlogi za zapostavljanje obstoječega zadružništva.

Tako postopanje ni gospodarsko, ni modro, je neopravičljivo in ne rodilo dobrih sadov. Za to postopanje se navajajo razni razlogi. Trdi se, da niso vsi kmetje kljami obstoječih zadrug. G. dr. Stojkovič je v svoji brošuri, kjer so navedeni ti razlogi, reklo, da se ni treba batiti, da ne bi pristopili kmetje k novim zadrugam, če bodo vedli, da dobe tam cenen kredit. Kdor pozna delo zadružništva, ve, da bodo kmetje rajši pristopili k obstoječim zadrugam, ako jih bodo potrebe k temu prisilile, kakor k novim zadrugam, ki jih ne poznajo in katerih delovanje je naperjeno proti obstoječim zadrugam.

Druga trditev je ta, da so sedanje zadruge plemenško, versko in strankarsko obeležene. To podtikanje moramo odločno odbiti. Kdo pa sestavlja zadruge? Sestavljajo jih ljudje, ki pripadajo raznim plemenom, veram in strankam, toda kljub temu, da pripadajo ti ljudje raznim veram, plemenom in strankam, se v zadrugah ne razpravljajo nikaka politična, verska ali plemenska vprašanja, ampak se te zadruge pečajo izključno le z gospodarskimi in zadružnimi vprašanji.

V odboru smo odločno zahtevali, naj se navedejo zadruge, ki bi imele versko, plemensko ali strankarsko obiležje. Toda gospodje iz vladne večine nam niso mogli dati na to nobenega določnega odgovora. Trdili so samo nekaj splošnega, toda nič konkretnega. Kakor se v posameznih zadrugah razpravljajo le gospodarska in zadružna vprašanja, se isto vrši i v sejah Zadružnih zvez in Glavnega zadružnega saveza.

V Glavnem zadružnem savezu je osredotočeno zadružništvo cele države.

Tam sodelujejo zastopniki zadrug, ki pripadajo vsem veram, vsem strankam in plemenom. Toda kljub temu, da obstaja ta Glavni zadružni savez že več kot 3 let, še ni prišlo do nobenega nesoglasja in nasprotja, ampak je vladala vedno največja sloga in so se vedno neševala samo zadružna in gospodarska vprašanja.

S tem, da se bodo ustanovile nove zadruge, ne bo na zadružnem polju dosti sprememb in se bo zadružno delo vršilo tako, kot doslej. V Sumadiji bodo člani zadrug samo Srbi in pravoslavni, v Sloveniji pa sami Slovenci in katoličani. Poudariti moramo, da so zadruge v posameznih pokrajinalih sestavljeni iz prebivalstva, ki v dotednih krajih prebiva. Če prebivajo v tistih krajih Slovenci, so te zadruge pač sestavljeni iz Slovencev. Toda radi tega ne more nihče trditi, da so dotedne zadruge kakšne plemenske zadruge. Isto tako se ne more trditi, da so zadruge plemenske zadruge, če so slujajno sestavljene iz samih Srbov.

Nadalje se je trdilo, da se Zadružne zveze izključujejo, ker vse Zadružne zveze niso sestavljeni samo iz kreditnih zadružnih oblik. Ta izgovor ne velja in priča samo o nepoznaju razmer. Kdor pozna zgovodino zadružništva, ve, da so kreditne zadruge temelj vsem drugim zadrugam. Brez kreditnih zadrug sploh ni misliti na drugo zadružništvo. Dokler nismo dovolj kreditnih zadrug, tudi ni misliti na uspešno delo nabavljaj-

nih in produktivnih zadrug. Kreditne zadruge šolajo zadruganje in je vzpopodbujajo k nadaljnemu zadržnemu delu. Samo po sebi je umevno, da so članice zadružnih zvez poleg kreditnih zadrug tudi nabavljale in produktivne zadruge. Če se enkrat doseže ta cilj, da bomo imeli dovolj nabavljalnih in produktivnih zadrug, potem lahko mislimo na to, da bomo ustanovili posebne Zveze nabavljalnih, produktivnih in drugih zadrug. Če pa sedaj oddvojimo kreditne zadruge od Zvez, se lahko uničijo ne samo nabavljalne, produktivne in druge zadruge, ampak tudi Zveze ter ubije zadružna misel.

Trdi se nadalje, da bi se s podelitvijo sredstev, katera so določena v predloženem zakonskem načrtu, naložilo nemalo breme in odgovornosti zvezam. Kdor pa pozna delovanje in obseg naših zadružnih zvez, dobro ve, da je poslovni obseg istih zelo obširen, dobro ve nadalje, da bodo sredstva, katera bi se dobila na podlagi predloženega zakonskega načrta, tako malenkostna, da niti najmanj ne pridejo v poštev pri ogromnih sredstvih, ki so zvezam na razpolago, in da je prazna bojazen, da bi se zadrugam s tem naložilo veliko breme. Poudariti moram, da je največje zlo pri zadrugah pomanjkanje denarja, brez katerega ne morejo vršiti svoje naloge, in da je njihova največja odgovornost skrb za napredok nabavljalnih in produktivnih zadrug.

Predloženi načrt zakona pa v resnici nalaga zadrugam veliko breme in to je politična misija, katero hoče ta načrt zadrugam naložiti. Pravi se, da je nalogu zdrug, da se po njih utrije narodno edinstvo. Ta namisljena nalogu zadrug je pa protivna zadružnemu načelom. Kdor nalaga zadružništvo politične misije, ne pomisli, da je vprašanje kredita, s kojim se bavijo kreditne zadruge v prvi vrsti gospodarsko vprašanje, vprašanje zaupanja, a ne politično vprašanje.

Trdi se nadalje, da dosedanje zadruge razpolagajo z malimi sredstvi.

Če priznamo, da v nekaterih pokrajinalih zadruge v resnici razpolagajo z malimi sredstvi, moramo poudariti, da razpolagajo ipak z nekimi sredstvi, dočim nove zadruge, katere se hoče ustvariti, iz početka ne bodo razpolagale z nobenimi sredstvi. Sicer pa: sredstva, s katerimi sedanje zadruge v nekaterih pokrajinalih razpolagajo, niso ravno tako neznačna. V celoti znašajo sredstva dosedanjega zadružništva okroglo 700 milijonov dinarjev, deloma lastni kapital (deleži, rezerve), deloma hranilne vloge, torej z veliko večjimi sredstvi, kakor jih nudi predloženi zakonski načrt, katera sredstva pa bodo, ako pojde vse po sreči, prišla v prid kmetijstvu šele čez kakih 6 let ali pa še celo pozneje. Mnogo bolj pametno bi bilo, da bi se tem sredstvom, s katerimi razpolagajo sedanje zadruge, pridejala državna pomoč, in uspeh bi bil mnogo večji in sigurnejši, kakor pa da se hoče obstoječe zadružništvo kratkomalo potisniti v stran. Razni govorniki od vladne strani so povdarijali, da ne mislijo oškodovati obstoječega zadružništva. Osobito so naglašali, da je po tem načrtu mogoče, da sodelujejo obstoječe kreditne zadruge. Ako pa pogledamo natančnejše v načrt sam, vidimo, da se sicer v členu 15 pravi, da se morejo pretvoriti obstoječe kreditne zadruge in da morejo biti deležne kredita, toda pod pogojem, da se jih sprejme kot članice. Nadalje nam pravi ta načrt, da bi se te članice morale — seveda, ako se sprejmejo — ločiti od sedanjih zvez, kar pomenja nič manje, kakor da bi morale dosedanje zvezek likvidirati. Razun tega se omalovažuje zadružništvo

tudi s tem, da se komaj 15 odstot. vsega kredita daje na razpolago ne samo Zadružnim zvezam, ampak tudi Kmetijskim družbam, da morejo dajati kratkoročne in srednjeročne kredite. Mi vidimo, da se hoče kreditne zadruge oddvojiti od dosedanjih Zadružnih zvez, da se jih s tem uniči, in da se jim hoče dati malenkost sam za to, da se ne bi videlo, da je naperjen boj proti zadružništvu. Sistem, ki se predлага, se ni obnesel niti na Francoskem, kakor smo že slišali iz ust raznih govorikov, ki so naglašali, da je tam komaj 3 odstot. vseh samostojnih gospodarjev včlanjenih v od vlade ustajenih zadružnih, dočim je v Nemčiji, kjer je zadružništvo na podlagi privatne vspodbude visoko razvito, 40 odstotkov vseh gospodarjev združenih v zadružnih organizacijah.

Pivko glasuje proti znižanju davkov.

Naši poslanci obračunali s Pivkom.

Beograd, 14. junija 1925.

Pivko, poslanec samostalne-demokratske stranke, je pokazal zopet svojo pravo barvo. V soboto, dne 13. junija, je v narodni skupščini glasoval proti našemu predlogu za znižanje davkov in taks. S tem je pokazal, da mu je ljubči Pašić, nego slovensko ljudstvo.

Da bodo naši ljudje vedeli, kako »del« Pivko v Beogradu za Slovenijo, opisem slučaj od dne 13. junija čisto natanko, kakor se je dogodil.

Znižanje in omiljenje dohodnine.

Naš poslanec Ivan Vesensjak je s svojimi tovariši izdelal načrt zakona, po katerem bi se dohodninski davek znižal, oziroma pri malih in srednjih posestnikih, obrtnikih in drugih sploh odpravil. Predlog se je glasil tako, da bi se odmerilna višina dohodkov (eksistenčni minimum) zvišala od 5000 na 20.000 dinarjev. Tako bi mali in srednjih davekoplacovalci bili oproščeni dohodnine. Nadalje bi se po tem predlogu tudi lestvica za odmero dohodnine spremenila iz kronske v dinarsko veljavno, kar bi pomenilo, da se dohodninski davek pri vseh, ki bi ga še morali plačevati, zniža za štirikrat.

Desetek (prenosnina) se mora znižati.

Drugi predlog Vesensjakov in tovarišev pa je zahteval, da se preuredi plačevanje desetka (prenosnine, procentov) pri kupoprodajnih in prevzemnih pogodbah za kmetska posestva. Načrt našega zakona je določal, da se desetek za kmetska posestva zniža na 2%, a pri predajnih pogodbah med ožjimi sorodniki, t. j. med možem in ženo, starši in otroci, med brati in sestrami, pa se naj desetek pri vrednosti do 80.000 kron sploh zbrise (odpravi).

Vsi poštenomisleči poslanci podpisali naš predlog.

Ta dva zakonska načrta so podpisali vse poslanci Slovenske ljudske stranke, nadalje nekateri Hrvati, Bosanci-muslimani in celo pošteni Davidovičevi srbski poslanci. Poslanec Vesensjak utemeljuje predlog. — Minister proti.

V soboto se je o Vesensjakovih predlogih v narodni skupščini govorilo in glasovalo. Ker je dohodninski davek in desetek v Sloveniji naravnost neznosen, smo poslanci Slovenske ljudske stranke zahtevali, da se prizna našim predlogom učinkost, t. j. da se mora o njih takoj razpravljati.

Ko sem se potem obrnil, sem za nami v dolini ugledal vrh zvonika Velikega Gërschena in bolj zadaj na desni in levi pet do šest malih vasi v nižavah med griči, kajti kraj je zelo hribovit in vasi Kaja, Eisdorf, Starsiedel, Rahn, Mali in Veliki Gërschen, katere sem spoznal medtem, leže vse med temi griči ob majhnih, močvirnih ribnikih, ob katerih rastejo topoli, vrbe in breze. Veliki Gërschen, kjer smo bili nastanjeni, je bil v dolini najdalje pomaknjen proti Elsteri; najbolj oddaljena je bila Kaja, za katero drži velika cesta iz Lützena v Lipsko. Po gričih je bilo sicer videti samo stražne ognje naše divizije, a ves tretji armadni zbor je bil nastanjen v vaseh, v Kaji pa je bil glavni kvartir.

Okrug sedme so speče vzbudili bobni in trobente jezdčega topništva in trema. Vojaki so šli dol v vas, nekateri po les, drugi po slamo in seno. Potem so prišli vozovi s krmo in streljivom. Razdelili so kruh in patroni. Mi smo ostali na svojem mestu in pustili armado iti proti Lipskemu, zato je trdil narednik Pinto, da smo zadnja straža.

Iz vasi sta prišli gor k nam dve branjevki. Ker sem še imel pet tolarjev po šest frankov, sem Kipflu in Cebedej ponudil čašico žganja, češ, da je to dobro proti škodljivi jutranji megli. Tudi naredniku Pintu sem ponudil eno; vzel jo je ter rekel, da žganje s kruhom človeka dela pogumnega.

Bili smo prav dobre volje in nikomur se ni sanjalo, kakšne stražne stvari se bodo še godile ta dan. Vsi smo mislili, da Rusi in Prusci niti ne mislijo na to, da bi nas iskali za Gruno. A so dobro vedeli, kje smo, in krog desete ure je general Souham s svojimi častniki v skok prijezdil gor po hribu. Nekaj je bil opazil. Jaz sem ravno stal na straži pri piramidah iz pušk. Še danes ga vidim sivolasega, z velikim, belobobištim klobukom, kako je pridirjal na vrh hriba, nastavil na oko velik daljnogled, se potem vrnil, dirjal v vas in ukazal trobiti za zbiranje.

Predstraže so se pomaknile k nam in Cebedej, ki je imel sokolje oči, je rekel:

»Tu doli ob Elstri čete kar mrgole na vse strani ... nekaj jih prodira celo v lepem redu, druge pa čez tri mostove vro iz močvirja. To bo ploha, ako vse ti navale na nas!«

(Dalej prih.)

tisti cesti, ki se pričenja pri starem mostu pri Poserni ter drži od Lützena in Lipskega, sem slišal ponoči silen hrup, drdranje vozov, topov in vozil s smodnikom, ki je prihajalo skozi nočno tihoto zdaj glasnejše, zdaj tiše.

Narednik Pinto ni spal. Pušil je pipo in si pri ognju sušil noge. Vsakokrat, ko se je zganil ta ali oni, je hotel govoriti.

»Kaj je, rekrut?« je vprašal.

A vsakdo se je delal, kakor da ga ne čuje, se zevaje prevabil ter znova zaspal.

V zvoniku v Gross-Görschenu je udarilo šest, ko sem se vzbudil. Vsled hoje po močvirju so mi bile kosti v ledju in stegnih kakor razbite. Vendar sem se vzravnal, upriš roke v tla: hotel sem se pogreti, ker me je zeblo. Ogenj je dogoreval, ostal je samo še pepel in nekaj oglja. Narednik je bil vstal in gledal preko megle ravne, čez katero je švigalo nekaj solnčnih žarkov.

Vse je spalo krog nas, nekateri na hrbtu, drugi postrani, noge obračajoč proti ognju. Nekateri so hropali ali govorili v spanju. Ko je narednik videl, da sem se vzbudil, je vzel žareč ogel in ga položil na pipo. Potem je pa rekel:

»Hej! Strelec Bertha, mi smo torek zdaj v zaledju?«

Jaz nisem razumel popolnoma, kaj je hotel reči.

»Ti se temu čudiš, rekrut?« je rekel dalje. »To je vendar jasno: mi se tu nismo ganili, armada pa je šla naprej. Včeraj je stata tam pred nami ob Rippachu, zdaj pa stoji za nami pri Lützenu: namesto na čelu, smo zdaj v zaledju.«

Pri tem je škodoželjno namežknil ter parkrat potegnil iz pipe.

»Ali smo zaradi tega kaj na boljšem?« sem vprašal narednika.

»Na boljšem smo zato, ker pridemo pred njimi v Lipsko in Prusom za vrat,« je odgovoril. »To bo pozneje že izprevidel, rekrut.«

Zdaj sem pričel opazovati okolico ter videl pred sabo prostrano, močvirnato ravnino, po kateri sta tekla Gruna in Plavni potok. Z bregov teh potokov se je dvigalo nekaj gricev, v ozadju pa je bila videti večja reka: narednik je rekel, da je Elster. Čez vse to je jutranja meglja razgrinjala svojo tančico.

Vsled hudega napora sem nazadnje zaspal tudi jaz, pa sem se čez eno uro zopet prebudil, kajti za nami proti

Ijeti. Poslanec Vesnjak je v svojem govoru opisal pred oelo zbornico, kako strašno davčni vijak v Sloveniji stiska naše ljudstvo. S števkami je dokazal opravičenost našega predloga. Za njim pa je finančni minister dr. Stojadinovič izjavil, da Pašičeva vlada tega predloga ne more sprejeti.

Okoli 100 poslancev za, 120 proti.

Nato je predsednik odredil glasovanje. Za naša (Vesnjakova) predloga so glasovali vsi poslanci Slovenske ljudske stranke, Hrvati, pošteni Davidovičevi Srbi, Bosani, celo srbski zemljoradniki s Pucljem in par Nemcev. Cela leva stran parlamenta je bila z nami. Bilo je to okoli 100 poslancev.

Pivko glasuje za ministra proti Sloveniji.

Proti pa so glasovali Pašičevi srbski radikali in Pribičevičevi demokrati, okoli 120 po številu. Nekateri radikalji so pred glasovanjem zapustili dvorano.

Proti znižanju dohodnine in desetka v Sloveniji je vstal in glasoval Žerjavov poslanec dr. Ljudevit Pivko. Skoro prvi je vstal in celo dvignil obe roki. Posmehoval se je! Dobro se mu je zdelo, da je propadel naš predlog. Kaj takega nismo pričakovali od človeka, kateri govori na shodih samostalne demokratske stranke, da hoče delovati proti previsokim davkom. V soboto, dne 13. junija 1925, je imel priliko pokazati, ali ima on in njegova stranka kaj urca za naše trpeče ljudstvo. In proti pričakovjanju je Pivko glasoval proti našemu predlogu.

Naši poslanci obračunajo s Pivkom.

Naši poslanci so s Pivkom temeljito obračunali. Skočili smo kvišku in Pivko jih je slišal, kakor še menda nikdar v svojem življenju.

Kaj je vse moral slišati dr. Pivko.

Poslanec Žebot se obrne proti Pivku in mu zakliče: »Ali Vas ni sram, da glasujete proti znižanju davkov v Sloveniji?« — Kremžar: »Pivko glasuje za to, da je Slovenija molzna krava.« — Brodar: »Škandal! Sramota, da slovenski poslanec glasuje proti Sloveniji!« — Smodej: »Lep zastopnik slov. naroda!« — Škoberne: »Sram Vas bodi! Takšen zastopnik slovenskih davkoplăcevalcev ste Vi! Obračunalni bodo z Vami, ko pride med nje!« Falež: »Pojdite sedaj med naše ljudstvo in pohvalite se, da ste glasovali proti Sloveniji!« Dr. Hodžar: »Doma prije Vaša stranka protestne shode proti davkom, tu pa glasujete za nje. To povejte na shodih, če si upate!« Ves klubkič: »Kako morete proti eksistenčnim pogojem svojega naroda glasovati. Tako delajo poturice!« Bedjančič: »Ma že vkljup prišla!« Žebot: »V Št. Lenartu ste budi farbali, da boste delali za znižanje davkov. Ali Vas ni sram! Fejl! Smodej: »Žerjav je vsaj zbežal iz zbornice!« Dr. Hodžar: »Našega kmeta žirajo. Slovenec Pivko pa se ne sramuje glasovati proti znižanju davkov!« Žebot: »Na Vaših shodih kričite, da smo poslanci SLS krivi neznosnih davkov. A tu v Beogradu, kjer se odločuje, pa glasujete proti znižanju starih in za nove davke. Sedaj ste pokazali svojo pravo barvo.« Slišal je dr. Pivko še več drugih ostrih. Cela zbornica je pozorno opazovala, kako so naši poslanci obračunali s Pivkom.

Dr. Pivko izgine iz zbornice.

On pa, ki je glasoval proti pravičnim našim predlogom — Pivko — je sedel sklučen v svoji klopi. S prstom so kazali naši nanj . . . Ko se je hrup polegel, se je Pivko na tistem izmuznil iz dvorane.

Davkoplăcevalci! Ko Vas bodo rubili, ko Vas bodo davčni vijak najhuje pritiskal, spomnite se 13. maja 1925. Sodite sami! Presodite, katera stranka se je potegnila za Vas in katera je glasovala proti Vam.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ko bi se bilo moralno danes teden predati narodni skupščini poročilo anketnega odbora v svrhu izvršitve verifikacije ali odobrenja preostalih 24 hrvatskih mandatov, je Pašič še v zadnjem hipu

celo stvar zavlekel.

Na vladni seji je stavil svoj predlog, naj gre verifikacija ponovno skozi verifikacijski odbor in to stališče je zastopal tudi na seji radikalnega poslanskega kluba. Mnogo radikalnih poslancev se je sicer izjavilo za to, naj se prenha vsako odlaganje ter naj se mandati takoj verificirajo. Kočno so pa le vsi izvzemši Ljubo Jovanoviča sprejeli Pašičev predlog.

Na petkovi seji skupščine

je predsednik najprej iznesel Pašičev predlog nujnega zakona o zgradbi spomenika pokojnemu kralju Petru. Opozicija je ta predlog sprejela, kljub temu, da je še veliko nujnejših stvari, veliko je pa bilo njenog ogorčenje, ko je takoj na to sledil drug nujni predlog o zgradbi Pantheona, to je posmrtnega doma za velike in zaslужne državnik. Začuli so se klici: »Pašič gradi Pantheon za sebe! Ali niso važnejši invalidi, zastopniki hrvatskega naroda in mnogo drugega, kot pa to, kam bomo položili Pašiča enkrat po smrti?« Vladna večina je sprejela seveda tudi nujnost tega predloga. Nato je sledil predlog radikalne in samostojno demokratske stranke o ponovni izročitvi verifikacijskih spisov verifikacijskemu odboru.

Proti ponovnemu odlaganju verifikacije

je cela opozicija nastopila prav odločno, hrvatski zaledničarski poslanec dr. Polič je naglašal, da je zavlačevanja že več kot preveč in celo mnogi radikalni poslanci so se pred glasovanjem v znak nesoglasja odstranili iz dvorane, ostalo jih je pa s samostojnimi demokrati le toliko, da so sprejeli Pašičev predlog. Ljuba Jovanovič je postal v dvorani in je tudi proti glasoval z opozicijo vred. To je znamenje novega in močnejšega odpora proti Pašičevi smovljji v radikalni stranki.

Kako so vladinovec nastopili proti olajšanju davkov smo opisali že na drugem mestu. Tudi pri tem glasovanju, ki se je vršilo na slediči seji v soboto, se je nekaj s takim početjem nezadovoljnih radikalov odstranilo iz dvorane. Na tej seji je bil prebran tudi vladni sklep

o odgoditvi skupščine

do danes z utemeljevanjem, da nima kaj delati, ker še niso gotovi razni zakonski osnutki. Opozicija je odgoditvi odločno ugovarjala s pozivom na na to, da je sama stavila ministrom in skupščini že dovolj gradiva za delo. Vse to pa leži, ker zavlačuje nekaj Pašič sam, drugo pa razni ministri po njegovem navodilu in vzgledu.

RR sporazumevanje

je na mrtvi točki in velika večina hrvatskih poslancev že na to nič več ne da, ker je jasno, da hoče Pašič Hrvate spraviti samo v zagato in da bi rad strankarski sporazum po potrebi šele pozneje enkrat, ko bodo sprejeti vsi nazadnjaški zakonski osnutki in bi se hrvatski poslanci — če bi prišli v vladu — z delovanjem na taki podlagi onemogočili pred ljudstvom. Položaj je temeljito razčistil dr. Korošec na seji vodstva SLS v Ljubljani dne 7. t. m.

O sporazumu in bodočnosti je dejal dr. Korošec:

Pašič ne želi sporazuma, ker on in Pribičevič politično živita od spora med brati in nesloge. Pašič ne želi sporazuma, ampak hoče razcepiti blok, razcepiti tudi HSS ter kompromitirati Radičeve stranke. Vendar pa moramo klubu vsemu temu ob tej priliki opozoriti celo državo na dejstvo, da še nikdar ni bilo tako ugodne prilike, ne tako velike lahkote, da pridemo do sporazuma, kakor ravno v sedanjem momentu. Ne bo minulo leto in razmene se bodo zopet poostrike, nastopile bodo nove težkoče, ki jih bo težje premagati, kakor sedanje. S centralizmom se ne morejo urediti naše notranje politične razmere. In vendar zahtevajo vulkanična tla po celiem svetu, da varujemo, kar smo si ustvarili, zahteva tudi naše mizerno financijsko stanje, da se rešimo katastrofe. Veliko odgovornost pred zgodovino in pred narodom bi vzeli vsi tisti nase, ki bi zamudili priliko, ko se najlažje da državi mir, red in sloga.

Blok še obstoji. Njegova bodočnost ni več trdno zasigurana. Toda naj se zgodi karkoli, vedno bodo ostale stranke, ki bodo delale za idejo sporazuma in demokracije ter se borile proti nasilju in korupciji. Med temi strankami se bo nahajala tudi naša Slovenska ljudska stranka. Mi trdno upamo v zmago idej in prepricani smo, da ako se zgodi, česar ne želimo, da ne bo dolgo trajalo, pa se bomo zopet borili rama ob rami s Hrvati za svoje pravo v tej državi. To bo zadnja borba v tej državi.

ITALIJA.

Opozicija, ki je pred enim letom zapustila parlament, je sklenila nadaljevanje borbe proti fašistovski vladni zopet v parlamentu.

SPORAZUM Z NEMČIJO.

Francosko stališče bo s sporazumom z Nemčijo zelo okrepljeno. Nemčija podpiše garancijski pakt s Francijo, istočasno pa tudi dogovor s Čehoslovaško in Poljsko. V tem dogovoru se Nemčija obvezuje, da ne bo nikdar zagrabil z orožje proti Čehoslovaški in Poljski, temveč da bo vsako sporno vrašanje predložila mednarodnemu razsodišču v razsojo. S tem je skoraj vsaka nevarnost vojne odstranjena.

NEMIRI NA KITAJSKEM,

ki so nastali vsled silnega pritiska tujih, zlasti angleških, japonskih in ameriških tovarnarjev in kolonistov na domače delavstvo, so zavzeli velik razmah. V Kantonu so ustaši popolni zmagovalci in imajo zbrano že močno armado.

Prireditve.

Dramatična prireditve pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 21. junija popoldne po večernicah v bralni sobi dve igri, in sicer: »Junaška deklica«, žaloigra v petih dejanjih, žaloigra v dveh dejanjih »Oh, ta Polona«. Odbor društva vabi k številni udeležbi!

Sv. Primož nad Muto je slavil dne 14. junija lepo nedeljo. Bila je res lepa nedelja za vrle šentprimonske naše severne slovenske meje. Dopoldne cerkvena slovesnost, popoldne društvena prireditve z govorom in 2 igrami. Govornik je posebno povdaran zasluge, ki jih imajo Šentprimozani za ohranitev slovenstva ob nemški meji. Danes imajo zadoščenje: nemški naval je za vedno odbit, lastno jugoslovansko državo imamo. Marsikaj še v njej ni v redu, mnogo je še pomajkljivega, a naša država je in Slovenci bomo imeli v tej novi državi še važno besedo. Po govoru so šentprimonski igralci priredi dve igri in sicer: »Spoštuji očeta« ter »Kmet in avtomat.« Občudovali smo vztajnost, s katero so vrli fantje naštudirali težki igri in j

vprizorili v veliko zadovoljstvo vseh gledalcev. Št. Primož nad Muto lahko postavimo za vzgled marljivega in vztrajnega društvenega delovanja.

Hajdina pri Ptiju. Z ozirom na poročilo v zadnji štev. »Slovenskega Gospodarja« se naznana cenjenemu občinstvu, da se slovesna posvetitev Dekliške zveze najsv. Srcu Jezusovemu ne vrši, kakor je bilo določeno, dne 21. t. m., temveč se ta slovesnost preloži radi nenadoma nastalih ovir na prvo nedeljo meseca julija, t. j. dne 5. julija. Vsa svečanost se vrši po istem sporedu, kakor je bilo naznano. Na svodenje v naši Hajdini dne 5. julija! Bog živi! — Odbor.

Središče. Slov. katoliško izobraževalno društvo uprizori s sodelovanjem Marijine družbe dne 21. junija 1925 v Društvenem domu v Središču krasno igro s petjem »Raz Marijino srce« v petih dejanjih. Vstopnina: sedeži 6 D, stojišča 3 D. Predprodaja vstopnic v nedeljo predpoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Veržej. Dekliška zveza v Veržaju objava dne 29. junija (na praznik sv. Petra in Pavla) petletnico svojega obstoja s sledečim vzporedom. Ob 10. uri dopoldne slovesna obnovitev posvetitve presv. Srcu Jezusovemu. — Popoldne ob 3. uri v prostorij Marijanišča: 1. Akademija v čast presv. Srcu s petjem deklamacijami in priporočenim: »Vir vse tolaze«. (Iz obljud Srca Jez.). 2. Slavnostni govor. 3. Nastop Orlic iz Ljutomerja. 4. »Mirjam« igra v treh dejanjih izza časa prvih 10 let po Gospodovi smrti. Vabimo k obilni udeležbi. Bog živi!

Orlovska prireditve v Gor. Radgoni. Ljutomersko orlovske okrožje priredi dne 5. julija 1925 v Gor. Radgoni javno telovadbo in veselico. Naša dolžnost je, da se te lepe prireditve udeležimo vsi do zadnjega, da počažemo našodno zavest na skrajni točki naše severne meje. Vsa okrožna in sosedna prosvetna društva, pohitite to dan in našo lepo obmejno postojanko! Zlasti pa vabimo vse domače družine, matere, očete, fante in dekleta naše lepe Petrovske župnije, da se te mladinske prireditve v največjem številu udeležite.

Gornja Radgona. V nedeljo, dne 14. t. m., po ranem cerkvenem opravilu se je vršil v posojilnični dvorani ustavnovni občni zbor gornjeradgonskega orlovskega odseka. Kot glavni govornik je nastopil zastopnik zvezne ekspositure br. Čampa iz Maribora. V svojem lepem govoru je povdral verske, moralne, prosvetne in gospodarske dobrine orlovske organizacije. Br. Novak, načelnik ljutomerskega orlovskega okrožja, je govoril o pomenu in nalogah Orla in navduševal navzoče, naj se ne strašijo morebitnih napadov svojih nasprotnikov. Nato se je izvolil predpisani odbor. Naj novi telovadni odsek na naši severni državni meji vzbjava med našo mladino zavedne Slovence in navdušene, verne in značajne državljanje!

Velika Nedelja. Prostovoljno gasilno društvo Trgovske prireditve v nedeljo, dne 21. junija t. j. na Alojzijevu nedeljo veliko vrtno veselico v proslavo 30 letnice na vrtu g. Franca Raušl v Trgovici. Ob enem bo tudi odkritje spominske plošče v spomin vsem med svetovno vojno preminulim članom. Ker prireditve obeta biti zelo lepa, se zato prijazno vabijo vsa sosedna društva, da se zgoraj imenovane slavnosti udeležijo. Za jed in pijačo bo preskrbljeno, za razvedrilo duha bo pa skrbela domača, na novo organizirana društvena godba. Tedaj na Alojzijevu nedeljo vsi v Trgovici.

Konjiško orlovske okrožje priredi na praznik sv. Petra in Pavla okrožni javni telovadni nastop v Žičah.

Dekliška Marijina družba v Šmiklavžu pri Slov. Gradcu priredi na god sv. Alojzija v nedeljo, dne 21. junija 1925 v šoli v Šmiklavžu po večernicah ob pol 3. uri popoldne slavnostno predstavo. Igral bo deklinski Marijin vrtec »Rožica božjega Srca«, igra v dveh dejanjih. Dekliška Marijina družba pa bo uprizorila »Čašica kave«, veseloigra v enem dejanju. Vmes pa se bodo pele Marijine in narodne pesmi. Vstopnina: prvi sedeži 10 D, drugi sedeži 5 D, stojišča 3 D. Ker se bo čisti donesek porabil za nakup družbine zastave, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi Šmiklavške farane in goste iz sosednih župnij najujudnejne vodstvo Dekliške Marijine družbe.

Kostrivnica. Brašno društvo in Orel v Kostrivnici priredi dne 21. t. m. po večernicah na vrtu g. Prah dve igri: »Oh, ta Polona« in »Kmet Herod«. Prijatelji poslene zabave so vabljeni k obilni udeležbi. Odbor.

Celjsko orlovske okrožje priredi v Laškem v nedeljo dne 12. julija t. l. celodnevno prireditve. Ta prireditve se mora izvršiti kar najbolj mogoče slovensko, pokažimo, kako razširjena, a tudi kako lepa in vzišena je naša orlovska misel, zato pa za ta dan na plan vse, kar je našega! Prihite 12. julija t. l. v Laško ne samo Orli in Orlice, marveč tudi člani vseh ostalih kataliških kulturnih organizacij v kar največjem številu. Pričakujemo, da se udeležite našega dneva tudi v naših nošah. Prosimo tudi vse pevske zbole, kateri se žele korporativno udeležiti tabora, da to pismeno sporočilo orlovskemu okrožju v Celju. Polovična vožnja po vseh železnicah. Železniška zveza je ugodna. Bog živi!

Polzela. Savinjsko orlovske okrožje priredi na praznik, dne 29. junija, na Polzeli orlovske dan s sledečim sporedom. Zjutraj ob pol devetih sprejem pri kolodvoru, nato odhod k župni cerkvi, kjer se vrši sv. maša na prostem. Prid

Tedenske novice.

Lavantinski novomašniki. V nedeljo, dne 28. junija posveti lavantinski knezoškof deset novih delavcev za vinograd Gospodov. Gospodje novomašniki bodo imeli primicje po naslednjem redu: 1. Adamič Adolf 12. julija pri Novicerki, slavnostni pridigar č. g. Al. Peček, kaplan. Stopišče. 2. Časl Franc 19. julija pri Sv. Frančišku na Stražah, slavnostni pridigar veleč. g. Fr. Časl, stolni kanonik v Mariboru. 3. Drvodel Alojz 5. julija v Črni na Koroškem, pridigar veleč. g. Franjo Šenk, župnik pri Sv. Jakobu v Rožu. 4. Horvat Štefan 19. julija v Cirkovcah, pridigar veleč. g. Melhior Zorko, župnik na Sp. Polskavi. 5. Klasinc Franc 26. julija v Cirkovcah, pridigar veleč. g. P. Englbert Klasinc, katehet na Viču pri Ljubljani. 6. Marohnič Ivan 12. julija v Križišču blizu Sušaka, pridigar č. g. Nikola Žuvič, kaplan v Kraljevici. — G. Marohnič je kot gost izvršil četrtni letnik v Mariboru in odide po posvečenju nazaj v svojo škofijo v Dalmacijo. — 7. Meško Josip 2. avgusta pri Sv. Tomažu pri Ormožu, pridigar veleč. g. pisatelj Franc Meško, župnik v Selah pri Slovenjgradcu. 8. Orel Ivan 12. julija v Mozirju, pridigar veleč. g. Franc Planinc, župnik pri Sv. Bolzenku pri Središču. — 9. Peitler Alojz, 19. julija pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, pridigar veleč. g. Friderik Horvat, župnik pri Veliki Nedelji. — 10. Žolnir Joško 12. julija v Makolah, pridigar veleč. g. Alojzij Skuhala, spiritual v Mariboru. — Širje gg. (Cajnkar Stanko, Boštete Anton, Stakne Andrej, Žalar Alojz), ki so tudi letos dovršili četrtni letnik, pa se morajo odslužiti prej po 6 mesecih vojaške službe, nakar bodo tudi oni posvečeni. — Vse skupaj naj spremlja blagoslov božji na življenja poti!

»Vzajemnost«, društvo duhovnikov lavantinske škofije. Redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 2. julija 1925, ob 11. uri dopoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2, pri vhodu prva vrata na desno. Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zobra. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in nadzorstva. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Določitev članarine. 5. Slučajnosti. Ako ob določeni urini bo navzočih dosti članov, se vrši črez pol ure občni zbor, ki sklepa ne ozira se na število članov. V Mariboru, dne 14. junija 1925. — Martin Matek, predsednik.

Društvo katehetov lavantinske škofije. Redni občni zbor se vrši v četrtek, dne 2. julija 1925, ob 10. uri predpoldne v Mariboru, Gledališka ulica 2. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zobra. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 3. Volitev 1. odbornika. 4. Slučajnosti. — V Mariboru, dne 14. junija 1925. — Maks Vraber, predsednik.

Četrtna vožnja na zborovanje vinogradnikov v Mariboru. V soboto, dne 27. junija, se vrši v Mariboru zborovanje vinogradnikov Slovenije, združeno z občnim zborom Zveze vinogradnikov. Začetek ob 9. uri predpoldne. Seja odbora in zborovanje se vrši v Narodnem domu. Naši poslanci so izposlovali za udeležence zborovanja četrtno vožnjo po vseh progah. Ta ugodnost velja od 26. do 29. junija zvečer. Kdor se hoče peljati z železnico za četrtni cene v Maribor, mora imeti od občinskega urada ali kmetijske podružnice uradno potrdilo, da se pelje na zborovanje Zveze vinogradnikov. To potrdilo mora pokazati pri železniški blagajni. Kupiti si mora polovično karto v Maribor. To karto pa v Mariboru pri izhodu ne sme oddati, ampak jo hrani, ker tudi velja za vožnjo domov. Potrdilo občinskega urada ali kmetijske podružnice naj vsak udeleženec pri zborovanju predloži, da se pritisne manj stampiljka Zveze vinogradnikov. Šele na tak način ima vsak udeleženec vinarskega zborovanja pravico do četrtno vožnje. Na zborovanju se bo razpravljalo o vseh važnih vinogradniških vprašanjih, posebno še o trgovini in izvozu vina.

Srednja kmetijska šola v Mariboru sprejema prijave za vpis od 1. julija do najkasneje 10. septembra t. l. Šolsko leto pričenja dne 1. oktobra. Redni učenci lahko postanejo oni, ki izpolnijo sledeče pogoje: 1. Stari smejo biti največ 19 let, a najmanj 15 let. 2. Morali so uspešno dovršiti 4 razrede srednje šole (realke, realne gimnazije, gimnazije), ali popolno meščansko šolo. Nižji tečajni izpit se ne zahteva, neuspeh v klasičnih jezikih ne ovira prestopa. Kdor je napravil dvoletno nižjo kmetijsko šolo, mora položiti sprejemni izpit. 3. Morajo biti lepega vedenja. 4. Morajo biti državljanji kraljevine SHS; sprejem inozemcev odobrava minister kmetijstva. 5. Morajo biti zdravi in krepki. Prošnji za sprejem, katero je treba kolektovati s 25 din., je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko, oziroma odhodno spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. potrdilo staršev o vzdrževanju. 10. dobrih učencev bo dobil stipendije po 400 dinarjev mesečno. Kdor želi točnejšega navodila, naj zahteva od direkcije program!

Konjska dirka v Mariboru. Na Telovo in naslednjo nedeljo se je vršila v Mariboru na tezenskem dirkalnišču konjska trdnja dirka, katere so se udeležili poleg številnih mariborskih in zagrebskih dirkačev tudi Ljutomerčani s svojimi izbornimi konji. Nad vsemi se je proslavil g. Marko Slavič s svojo štiriletno kobilo »Nadina«; priboril si je v jugoslovanskem »derbyju« državno darilo v znesku din. 18.500. Našim vrlim Ljutomerčanom moramo na dosežnih uspehov iskreno čestitati.

Strela ubila mladeniča. V nedeljo popoldne je nastala nad Mariborom in okolico strašna nevihta. Nekako okoli 5. ure se je pod kostanjem v Magdalenskem parku vendar Alojzij Peklar, sin kovača iz Krčevine. Strela je udarila v drevo, pod katerim je stal Peklar in ga ubila. Prepeljali so ga v mrtvašnico na Pobrežje, kjer je bil dne 16. junija ob obilni udeležbi pokopan. Svirala je godba mariborske Katoliške omladine in držal se je poslovni govor. Potrem staršem naše prisrčno sožalje. Bil je zelo maljav mladenič.

Pogreb našega zvestega somišljjenika v Rušah. V nedeljo, dne 14. t. m., popoldne je bil pogreb, kakoršnega starodavne Ruše niso mnogokrat vidile. Nesli smo k večnemu počitku truplo v petek vsled srčne kapi nagle smrti preminulega Avguština Bečele in stotera množica, ki ga je spremljala na njegovi zadnji poti, je pričala, kako občen spoštovan je bil ta mož. Skromen v vsakem oziru, miren in trezen značaj, pa neomajnega verskega prepričanja in polen narodne zavesti. Bil je rajni Bečela vedno veren katoličan, ki se tega ni sramoval, ljubil je svoj materni slovenski jezik in zanj tudi trpel. Bil je leta 1914 eden prvih žrtev, ko je prišel radi svoje narodne zavesti v verigah v ječo, kjer je moral mesece in mesece prebiti. Sledila mu je v graške zapore tudi njegova enako narodnozavedna žena, pustivši doma petero nepreskrbljenih otrok. Izkazali so umrlemu g. Bečeli zadnjo čast petero gasilnih društev, 2 iz Ruš, potem iz Selnice, Št. Lovrenca na Poh., in Bistrica, Orli, godba iz Peker, domače učiteljstvo, občavatelj tovarne za dušik, gg. Mader in Krejč v uradništvu, tovarnar Pogačnik z uslužbencu in delavstvu, rodbina Glaser, nadzornik monopoliske uprave v tovarni vžigalnic g. Nikolič in mnogo drugih. Domači pevski zbor mu je zapel pri domači hiši »Vigred se povrne«, pri odprttem grobu pa »Blagor mu« tako krasno, da so se očesa množice rosila. Nesli so truplo rajnega domači gasilci, katerih tovariš je bil nad 30 let. Pred odprttem grobu je slavil č. g. župnik Ilc, ki je z limbuškim župnikom in domačim g. kaplanom vodil pogreb, v krasnem, v srce segejočem govorom rajnega kot vernega katoličana, kot tudi na kulturnem polju neumorno delujočega rodoljuba, kot zvestega sina svojega naroda, kot človeka, katerega je vse spoštival, ki ni imel nobenega osebnega sovražnika in katemu so prišli izkazat zadnjo čast ne samo farani, temveč tudi mnogo priateljev in znancev iz sosednih far in iz Maribora. Poslovil se je potem še od rajnega v prelepem govoru g. Ivan Jug v imenu domačega gasilskega društva in gasilske zveze, povdarjajoč njegovo več kot 30letno delovanje za domača gasilstvo, tako da ga je za te zasluge kralj Aleksander odlikoval s srebrno kolajno. Oba govora sta ganila občinstvo do solz. Pekerska godba je zasvirala žalostinko, položili so na grob vence in cvetje in poslovili smo se od smrtnih ostankov Avguština Bečele, ki je bil vedno zvest in neomahljiv zastopnik in zagovornik idej SLS, ki ni nikoli obupal, temveč vedno vspodbujal in bodril. Bodil mu zemlja lahka in časten njegov spomin!

Pri Sv. Barbari v Slov. gor. je umrla dne 12. t. m. vrla kmetica Marija Mučec v 83. letu svoje starosti. Njeni veliki pogreb je značil njeno priljubljenost in hvaležno spoštovanje led ljudstvom, kajti ona je bila poleg svojega obilnega dela tudi farmanska babica in kot taka je prav spremno opravljala svoj prevažen posel skozi 50 let. Njene lepe čednosti: varčnost pri vsaki reči, štedljivost, kjer je le bila mogoča, in zlata zadovoljnost s popolno treznostjo, so jo celo življenje kincale in spremljajo rajno onkraj groba. Prav lep vzgled je bila vsem vdom nad 35 let in svoje 4 otroke je v lepem strahu božjem vzgojila. V svoji mladosti je malo podedovala, priženila tudi ni veliko, pa združena njena pridnost z varčnostjo ji je prispomogla, da si je v teku let nakupila kos za kosom lepega posestva, da je zapustila kmetijo svojim delavnim otrokom, ki jo hvaljno objokavajo. Blaga, skrbna mati naj v miru počiva in sveti raj vživa kot obilno placiло pri Bogu!

Ogenj v Slov. Bistrici. V noči od 14. na 15. junija je pogorela Veberjeva gostilna v Šentovcu v vsem pritikljam vred. Ogenj je zanetil najbrž kak pisanec s cigaretami. Gostje so veselo plesali in rajali sredi noči, ko je nad njihovimi glavami že gorelo. Šele ko so zapazili ogenj, je bilo konec njihovega razuzdanega plesa. Ljudstvo si je takoj naredilo sodbo nad to nesrečo.

Novice od Sv. Bolzenka v Slov. gor. Zadnji čas pridno trka na naša vrata. Mnogo imamo danes poročati, toda same žalostne novice. Na Gospodov Vnebohod zvečer je do tal pogorela hiša Marije Požegar v Bišečkem vrhu z vsem gospodarskim poslopjem, z vso krmo, slamo, živino, perutnino, z vsem pohištvom; tri osebe, ki so stanovale v hiši, so rešile komaj golo življenje. Kako je nastal ogenj, se še do danes ne ve. Za vse posestnike je ta grozni požar resen opomin, da skrbno pazijo na luč v hišah in v hlevih in da zavarujejo svoja poslopja za višje svote, kadar je bilo to do zdaj navada. — Pretedki torek se je smrtno nevarno ponesrečil posestnik Franc Krajnc iz Črmle. Vozil je krmo skozi Radehovo; med tem, ko je zaviral voz, so se mu splašili konji in so začeli dirjati po cesti proti Gočovi. Ker si je vajeti omotal okoli roke, so ga konji podrli na tla in vlečli za seboj po trdi cesti, dokler se vajeti niso pretrgale. Konje so ustavili tuji ljudje še le pri gočovskem mlinu, Krajnca pa so našli brezvastnega na cesti. Ker so mu dobrli ljudje takoj poskrbeli za zadostno zdravniško pomoč, je ponesrečenec zdaj, kakor upamo, izven smrtne nevarnosti. — Isti dan popoldne je na trnovskih cesti zadela kap bivšega orožnika Jožef Novak iz Črmensaka. Še ob treh popoldne je obiskal nekatere značne hiše v Trnovcih in se potem odpravil proti domu, toda mrtevga so ga našli zvečer delavci na cesti. — Isti dan se je oglasil predzren tat v trgovini g. Čučka in mu odnesel veliko svoto denarja z denarnico vred. Nekaj dni prej pa so vdrli tatovi pri Ermanovih in pri Kovačevih na okrajni cesti. S silo so odprli hišna vrata in si poiskali, kar si je srce poželet. Pozor pred nemarnimi popotnikimi in potuhnjenimi berači! Prej je nevarna druhal potovala po državni cesti iz Celja proti Mariboru; odkar pa je Jugoslavija zaprla mejo ob Muri, se vleče vsa delavnja ne-snaga po stranskih okrajnih cestah gor in dol. — Seno smo večinoma že spravili domov, zdaj si želimo še izdatnega dežja, da bi namočil naše travnike in mlinarjem dal več vode; drugače ne bomo imeli več kruha, ker mlini vsled velike suše ne morejo mleti. Bog nas usliši!

Smrt našega zvestega pristaša. V Juršincih nize Ptuja je umrl naš zvesti pristaš in dolgoletni naročnik »Sloven-

skega Gospodarja«, posestnik Kovačec. Pogreb blagopojnega se je vršil ob ogromni udeležbi v četrtek. Svetila mu večna luč, rodbini naše sožalje!

Slovesna blagoslovitev novega doma v Braslovčah. Blagoslovil ga je preč. g. dekan s kratkim nagovorom, že leč blagoslova in sreče vsem, ki bodo prebivali v njem. Slavnostni govor je imel g. Krajnc iz Celja o začetku zadrug in zadružništva. Po govoru je sledila veseloigriga »Dovek na samce«, pri kateri se je občinstvo poštelo nasmejalo, nakar se je razvila prosta zabava s sviranjem tamburašev iz Mozirja in domačih. Pohvalno moram omeniti pozrtovalno delo odbora, kateri se ni ustrasil nobenih ovir, ki so mu delali nasprotniki pri zidanju. Premagal je vse ovire in danes stoji lepo enonadstropno poslopje v veselje odbora in članov ter v jazo nasprotnikov.

Savinčani! Na praznik, dne 29. junija vsi na Orlovske in svinjskega orlovskega okrožja na Polzeli.

Drž. premogovnik Zabukovca, pošta Grize. Nesramno-preganjanje in šikaniranje naših ljudi je pri našem premogovniku nepopoljivo. Večina uradnikov kot orjunci s posmočjo par socijalnih demokratskih protivercev so pri volitvah dne 8. 2. 1925 delali nasilno agitacijo pri vhodu na volišče proti mirnim volilcem. Skoro vsak volilec je bil osebno nadlegovan, kar nasprotuje zakonu volilnega reda. Danes pa, ko ječi delavec pod krivčno naloženim delavskim 2% davkom, pa ti gospodje mirno molijo, dobro vedo, da sta dr. Pivko in dr. Žerjav glasovala za te davke. Sedaj pa sklicujejo socijalni demokrati protestne shode proti temu davku in blati in kričijo čez gg. poslance SLS, čeprav dobro vedo, da so ti glasovali proti delavskim davkom. Ali ni vse to nesramna hinavščina teh socijal-patriotov v Zabukovci?

Klic iz občine Sv. Krištof pri Laškem. Naša velika občina ima od 1. aprila namesto župana gerenta z 20 sovjetniki. Med njimi ni niti enega izrazitega pristaša SLS. Dva, ki so ju orjunci demokrati predlagali velikemu županu, sta to rabeljsko službo nad občinsko samostojnostjo odklonila. Tako imajo sedaj sovražniki slovenskega ljudstva, nekdaj imenovani vse drugo, samo Slovenci ne, zdaj demokrati, občino v svojih kremljih. Zakon zahteva, da se morajo najkasneje v šestih tednih po razpustu občinskega odbora vršiti nove občinske volitve. Minilo je že 10 tednov. Zato smo se obrnili na laškega g. okrajnega poglavarja, naj posreduje v tem smislu pri ljubljanskem velikem županu. Dočim je mariborski veliki župan v Žalcu v zakonitem roku razpisal nove volitve, ljubljanski tega v naši občini noče storiti. Zato pa pada spoštovanje pred zakonom pri ljudstvu vedno bolj, ker zakon nesramno kršijo višji, ki bi ga morali najbolj čuvati. Morebiti se g. veliki župan boji komunistov, ki so pa pri zadnjih volitvah na vseh treh naših voliščih dobili samo 15 kroglic. Najmanj toliko pa imamo v občini tudi bivših nemčurjev, ki bodo kot državotvorni elementi proti boljševikom. Zahtevamo pa od g. velikega župana, naj posreduje tudi v Laško in tam nastavi »klerikalnega« gerenta!

Na drž. realni gimnaziji v Celju so sprejemni izpiti za I. razred v petek, dne 26. junija, ob osmih dopoldne. Vsi učenci naj pridejo v spremstvu staršev ali njih namestnikov in prinesejo s seboj krstni list in šolsko spričevalo, na katerem bodo pripravili, da je izdano za sprejem v srednjo šolo. — Ravnateljstvo.

Darovi za Dijaško večerje so prišli od 3. maja t. l. do danes od sledenih darovalcev: Pri mariborski mestni blagajni prvi obrok 5000 din.; Lužar Peter, kaplan pri Sv. Urbanu pri Ptaju, poslal in sicer: nabranje pri blagoslovitvi Senčovičevega križa v Ločkem vrhu 82 din., na gostiji Murko-Rašl 128 din., skupno 210 din.; župnik Ivan Alt, Sv. Andraž v Slov. gor., poslal 162.50 din. in sicer: nabrali svetje na gostiji Kump-Rižnar 112.50 din. in na gostiji Zorec-Rižnar 50 din.; na gostiji Bendé-Zupančič v Mariboru 110 din.; na sedmini po rajnem Jožefu Habjanču na Libanju nabranje (poslal G. Rakuša) 183 din.; Karl Goll, Slovenjgrader, 87 din.; izletniki II. gimnazialnega razreda iz Maribora v Jeruzalem, nabrali pri Rakušu v Ivanjkovcih 69 din.; knjigovez Koračin v Mariboru 75 din.; Roškar Franc poslal od sedmine po umrlem Petru Potrč, krojaču v Sovjaku (Sv. Bolzenk v Slov. gor.) 25 din. — Vsem darovalcem prisrčna zahvala! Odbor se vsem prijateljem učče da mladine najtoplejše priporoča, ker je potpore nujno potreben. Dvakrat da, kdor hitro da, pravi starci pregovor. Vsi darovi se pošiljajo na Dijaško cečerje, Cirilova tiskarna, Maribor.

Celokupnemu današnjemu listu je priložen letak bančnega komanditnega društva A. Rein i drug zaradi 10. drž. razredne loterije. Tvrdo s tem našim cenj. bralcem najtoplejše priporočamo.

Javna dražba dobave in vožnje prodca na okrajne ceste se vrši v petek, dne 26. t.

procesijo in katero je naročila in plačala domača požarna bramba pod svojim novim načelnikom g. Mlinaričem. Naj bo vsako leto tako lepo!

Sv. Bolfenk pri Središču. Predzadnji »Kmetijski list« je z njemu lastno surovostjo napadel našega g. nadučitelja in obče spoštovanega in priljubljenega g. Košarja, baje radi nekega privatnega incidenta v gostilni Ran. Ni moj namen, braniti omenjena dva gospoda, ker si že vesta sama pomagati, povdarjati le hočem, da odklanjajo take surove in osebne napade vsi treznomisleči Bolfencani vseh strank, posebno ker poznajo blago in milo srce g. Košarja in njegovo veskozi korektno in prijazno obnašanje proti vsakemu človeku. Žalostno je, da nasede bolfenski »vedež« vsaki čenči in da hoč v svoji strankarski zagrizenosti in surovosti narediti iz muge političnega slova. Svesti smo si, da bodo tega »vedež« prijeli za ušesa lastni intelligentni pristaši ter ga primerno područili. Radi resničnosti sem se nalač informiral pri gostilničarju g. Ran-u, ki ni naš pristaš, in ta mi je izjavil, da ni nikogar niti z besedo, kaj še »lastnorocno« postavil na cesto, kar je to poročal »Kmetijski list«, ker ni imel niti najmanjšega povoda zato. Radi tega bo tudi listu poslat popravek. Toliko v odgovor na ta nesramni napad. Gospoda Košarja pa prosimo, da dela neustrašeno naprej v našo gospodarsko korist! — Bolfenski »Resnicoljub.«

Št. Jošt na Kozjaku. V sredo, dne 10. t. m., se je tu naj vršila po gradbeni sekcijski v Celju komisijonelna koladvacija vseh konkurenčnih popravil pri cerkevih in nadarbinskih poslopjih. Vsa dela od leta 1921 do letos so se kot v redu izvršena pripoznala ter znaša njih končni obračun skupno sveto 35.233 din. 65 para. Vrhу tega je komisija blagohotno dovolila še sveto 5000 dinarjev za bodoča manjša popravila in neodložljiva dela pri cerkevih in nadarbinskih poslopjih in nam zasigurala patronatski prispevek že do 1. avgusta t. l. Zato imamo župljani prijetno dolžnost, da se srezkemu poglavarstvu v Celju, zlasti še njega komisarju g. dr. Senekoviču in strokovnjaku inženjeru g. Mareku za vso naklonjenost in pomoč iskreno zahvaljujemo. Primerna zahvala bodi izrečena tudi konkurenčnemu odboru in njega načelniku g. Marku Špegel, p. d. Lukežu, vsem rokodelcem, voznikom in drugim delavcem, ki so z vzajemnim delom pripomogli k tako srečni in uspešni zaključitvi vseh popravil. Cerkvica vrh goré, cerkvica bela, vsak dan pozdravlja te duša vesela!

Tmovo pri Sv. Jederti. Naša vas je gnezdo dopisov za »Domovino.« Baje ima tukajšnji dopisnik pogodbo z tredništvom, da mora pol strani vsake »Domovine« napolnit. Da mu ne bo zmanjšalo gradiva, ga javno pozivamo, naj opiše in javnosti pove imena onih gospodov, ki so na ravnem znanega podjetja v Hudijami nakazovali precejšnje svote za les ljudem, ki nikdar niso v tolki množini lesa oddali. Pove in opiše naj tudi, kako je bilo mogoče, v govoru hiši v naši vasi gostom spiti tolke množine dragega čaja. Zadnji čas zanima vse občane tudi to, kako je mogoče eni osebi vabiti mlade fante — v več slučajih proti volji njih staršev — v gostilne ter tam zanje najbrž tudi precej plačati. Vse toži o slabih časih, samo naša gospoda se lahko dobro zabava.

Sv. Jедert v občini Sv. Krištof. Tukajšnji demokratski kračaci točijo doma in v »Domovini« lisjakove solze, ker višja oblast, kljub soglasnemu sklepu sosvetu in baje klub dvakratni prošnji gerentu da napolnila neutemeljenega zvišanja občinskih dokladov. Sedaj slepijo svoje backe, da niso zvišanje davka, toda zato pa poprej razširjali vesti o ogromnih občinskih dolgovih ter trdili, da je potrebno gerentu zvišati doklade. Laž ima kratke noge!

Sv. Krištof. V »Domovini« št. 23 dopisnik iz naše občine kaže, ko trdi, da sta bivša odbornika Bantan in Napret bila kriva pasjega davka. Rešnica pa je, da je okrajno glavarstvo vsem občinam poslalo ukaz, naj se naloži pasji davek v kritje stroškov za konjača. Sklep odbora v tej zadevi je bil soglasen, zato so bivši demokratični odborniki ravno toliko krivi pasjega davka, kot od dopisnika omenjena dva. Dejstvo pa je, da je večina odbora SLS omilila ukaz v toliko, da se je oprostilo davka vse pse-čuvanje.

Gospodarstvo.

STANJE VINOGRADNIKOV.

Slovensko se mora reči, da stoje vinogradi še precej ugodno z ozirom na lansko opustošenje po peronospori. Suha zima tudi ni škodovala, ker ni bilo večjega mraza. Les je vsled ugodne jeseni lepo dozorel, mlado grozdje je zdravo in se dobro razvija. Samo v onih goricah, kjer je peronospora uničila sred poletja vso listje, se opaža poleg manj rodovitnih trt tudi mnogo takih, ki nimajo nobenega grozja. Tudi sorte, ki so bolj občutljive proti peronospori, kažejo slabši nastavek. V splošnem lahko pričakujemo srednjo trgatev glede kvantitete (množine). Trsnji sukač se izmed živalskih škodljivcev vedno bolj razmnožuje in treba bo misliti na njegovo sistematično pokončevanje, ker bi po letih znali postati opasna nevarnost za naše vinograde. Tudi grozdnji zavijac postaja v mnogih krajih opasan. Izmed kriptogamičnih bolezni se je koncem maja pokazala peronospora, ki pa se vsled suhega vremena ne more uspešno razviti. Vinogradi so bili še večinoma poškopljeni in mnogi boječi vinogradniki so že pred cvetom trikrat poškropili. Vse kaže, da nam peronospora letos ne bo povzročila večje škode, tembolj pa se bomo moralni čuvati pred odijem (pepelom). V goricah se nadaljuje pletev, vez in druga kop, škopljenje in žvepljanje. Grozje je v najlepšem cvetu in koncem tega tedna bodo odvetele tudi najbolj pozne vrste. Tople noči bi bile trti dobrodoše. Mehak, božajoč vzduh plava sedaj nad našimi goricami in vsemogoten naj občuva naše nade.

Vinske zaloge so precej izčrpane in zato so vinske cene v Sloveniji še dokaj stalne, posebno pri boljšem vnu. Splošno se opaža, da začenja domači konzum odklanjati šmarnico in druga, posebno iz Banata in Dalmacije uvožena manjvredna vina, in da začne zopet spoštovati domačo kapljico, kar bo gotovo vzbujevalno vplivalo na naše domače vinogradništvo. — ar.

PRIPOMBE K SPISU »KAJ NAJ DRŽIMO O ŠMARNICI IN DRUGIH SAMORODNIH TRTAH.«

Ko je bil objavljen zgoraj navedeni članek, sem mislil, da se bodo oglašili pristaši direktno rodečih trt, ki bodo skušali iste zagovarjati in priporočati. Toda vse to se ni zgodilo, četudi je morda kakšen posestnik godrnjal na tihem proti zakonu o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva z dne 30. XII. 1921, odnosno proti pravilniku za izvrševanje tega zakona z dne 14. XI. 1923, ter se jezik na vse veščake, ki so pripomogli k izvedbi tega zakona.

V naslednjem naj omenim, kaj pravijo o šmarnici ljudje, ki jo dobro poznajo, ker so jo sami sadili in zavživali. Koncem maja t. l. sem se seznanil v neki gostilni z dobrimi znamen alkoholikom. V prijateljskem razgovoru smo načeli vprašanje, kakšno vino je najboljše in koliko ga je mogoče prenesti. Moj nov znanec je pri tej priliki izjavil, da je popival že po cele dni, ne da bi občutil v želodcu kakšne slabe posledice, toda pred kratkim ga je šmarnica, katera se je napil pri nekem prijatelju v kleti, popolnoma pokvarila. Že teden dni ne more jesti, roke se mu tresejo in edinole brizganec mu diši.

Cez nekaj dni po tem dogodku sem srečal uglednega posestnika zi Hlaponc pri Ptaju. Po izmenjavi prvih besed mi je začel pripovedovati tudi o šmarnici, rekoč, da je žno zasluzil marsikateri dinarček, a sam da je uživati ne sme, ker mu škoduje. V nadaljnem mi je povedal pretresljivo zgodbo o nekem kmetiču pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., ki je bil velik oboževalec šmarnice. Ta kmetič je imel šmarnični nasad. Naprešal je vsoko leto dokajšnje množine šmarnice, katera je večinoma sam zavžival. Pil jo je veselo naprej tudi še tedaj, ko je že uvidel, da mu škoduje. Kljub temu je ni hotel zapustiti, ampak ji je hotel ostati zvest do groba. Kupil si je rakev in plačal naprej vse pogrebne stroške. Tako je živel še nekaj časa ter se potem preselil na oni svet domnevno vsled zastrupljenja krvi po metilnem alkoholu in otrpnjenja živčevja.

Nek drug posestnik v bližini ondotnega kraja pa je baje strašno preklinjal, dokler je imel šmarnico v svoji kleti. Nikakor je ni mogel pustiti v miru in pijača ga je delala nervoznega. Nekoč pa se je dogodilo, da je njegova žena šmarnico prodala skrivaj nekemu vinskemu trgovcu. In glej, velik notranji preobrat se je izvršil pri njem možu. Posihob je bil miren in zadovoljen. Šmarnice ni maral več ter je bil ženi hvaležen zato, da jo je spravila iz hiše.

Kaj naj sodimo o pijači, proti kateri se najbolj zakrniknjeni pijanci pritožujejo? Rešnica je, da najmočnejši možje ne prenašajo metilnega alkohola, ki se nahaja v šmarnici in prihajajo ob ljubo zdravje, ako jo zavživajo. In s to tekočino naj bi nekateri vinski trgovci zboljševali alkoholno slabu vino! Ali ni to neologično pojmovanje najprijetnejših reči? Ce bi bilo to mogoče, tedaj bi vendar vinski trgovci kupovali rajši ceneno šmarnico, nego dragovo vino. Pameči vinski trgovci na kako zboljševanje žlahtnega vina s šmarnico niti misil ne bo, kajti potem bi nehal biti vinski strokovnjak, marveč bi postal vinski bedak.

Pač pa morda nekateri trgovci šmarnico kupujejo za spiritne tovarne, kjer se proizvaja iz nje spirit za pogon strojev. Ker metilni alkohol pri gorevanju razvija znatne množine topote, se ga na ta način lahko prav dobro uporabi. Seveda sam spirit za stroje ni uporaben, temveč ga je treba mešati z bencinom v gotovem razmerju.

Nekoliko boljši kot šmarnice so rdeče samorodne trte, kot klinton, delaware, pesjanar ali huntington, izabela itd. Vsekakor tudi teh ne kaže razmnoževati, ker vinski produkt imenovanih trt niti približno ne doseže kakovosti žlahtnih sort, njih odpornost proti trtini uši in trtini boleznim pa tudi ni bogevelik velika.

Gospodarji, ki hočete nadomestiti šmarnico z žlahtnimi trtami, dobijo iz državnih trtnic cepljenke brezplačno na razpolago. Želeti bi bilo samo, da se poslužijo te ugodnosti v polni meri.

Slava šmarnice je torej prešla. Najzvestejši pristaši, pijanci, sami so jo obsodili. Njeni prijatelji so ostali le še ljudje, ki ne marajo dolgo živeti, ker je zla usoda zagrenila njih življenje.

Vekoslav Štampar.

KDO JE ZAKRIVIL, DA SE V SLOVENIJI SIRI SVINJSKA KUGA?

Narodni poslanci Franjo Žebot, Janez Strcin, dr. F. Kulovec in tovariši so v zadevi napačnega cepiva zoper prasičjo rdečico vložili na ministra za kmetijstvo naslednjo interpelacijo:

Gospod minister! Iz več krajev Slovenije in sicer iz obeh oblasti, smo dobili poročilo, da je poginilo zadnje tedne mnogo prasičev, ki so bili cepljeni zoper kugo-rdečico. Kot vzrok te nesreče se navaja cepljenje z napačnim cepivom, t. j. s kulturami (serumom) kuge, mesto s kulturami svinske rdečice! Kakor se je ugotivilo, so v državnem serološkem zavodu v Krizevcih, od katerega so živino zdravnik v Sloveniji dobili cepivo, zamenjali kulture in tako povzročili pogin velikega števila zdravih in dragocenih prasičev. Po zanikernosti drž. serološkega zavoda je zadeva živinorejce v Sloveniji katastrofa, katera bo imela dalekosežne posledice. Ta katastrofa je bila absolutno nepotrebna in je samo posledica neoprostljive nemarnosti, ki mora vladati v serološkem zavodu v Krizevcih. Po poročilih, ki smo jih dobili, je po cepljenju v par dneh poginilo

samo v okraju Krško nad 80, a v okraju Novomestu okoli 70, v okraju Maribor nad 60 prasičev. Samo enemu posestniku v občini Plavč pri Mariboru je vsled napačnega serumata takoj po cepljenju zbolelo na kugi nad 30 svinj, od katerih jih je večina poginila. Učinek napačnega serumata je strahovit. Cepljene svinje padajo druga za drugo ter crknejo v kratkem času. Najhujše pa je to, da se svinjska kuga sedaj širi od občine do občine.

Informirani smo, da je uradna preiskava ugotovila, da niso bile svinje cepljene s serumom proti rdečici, temveč z bacili kuge. Jasno je, da je moglo priti do te dalekosežne nesreče samo vsled tega, ker je nekdo v drž. serološkem zavodu v Krizevcih po malomarnosti zamenjal serum proti rdečici s kulturo kužnih bacilov. V zavodu morajo vladati čudne razmere, da je moglo priti do takih slučajev. Menda je to prvi slučaj take vrste v Evropi sploh! Udarec, ki je vsled te malomarnosti zadel našega kmeta, je tako velik, da je nevarnost, da bo v Sloveniji uničena svinjereja in bo trajalo mnogo let, predno bo sedanja nesreča popravljena. Ne glede na ogromno blagovno škodo, ki jo povzroča taka napaka, moramo imeti pred očmi tudi moralno plat cele zadeve, ki bo sigurno zelo omajala zaupanje kmetkega prebivalstva do uspešnega cepljenja zoper kužne bolezni, ki si itak le s težavo, kakor vsaka nova reč, utera pot med ljudstvo.

V času, ko se nahaja kmet in sploh vsi živinorejci vsled neznotnih davčnih bremen in vsled splošne gospodarske krize v zelo mučnem položaju, je potrebno, da prisloči vlada težko prizadetim živinorejcem v Sloveniji na pomoč. Državni zavod je povzročil nesrečo, država jo mora tudi popraviti. Vsem prizadetim je povrnil prav vso škodo! Ne samo ono na živini, temveč tudi ono na hlevih in na izgubi dohodka! Razširjajoč se kugo je treba v kaki zadušiti, sicer bo škoda pri svinjereji v Sloveniji neprcenljiva.

Gorostasna pomota, ki jo je zakrivil drž. serološki zavod v Krizevcih, ima pa še druge dalekosežne posledice. Bojimo se namreč, da bodo vsled kuge, ki se je razširila vsled te pomote, sosedne države prepovedale uvoz prasičev iz Slovenije in naše države sploh. To bo pomenilo za naše narodno gospodarstvo ogromno škodo.

Vprašamo Vas, gospod minister:

1. Je-li Vam je znan slučaj, da so iz drž. serološkega zavoda v Krizevcih poslali letosno spomlad napačne kulture za cepljenje prasičev proti rdečici?

2. Ali ste pripravljeni ugotoviti, koliko znaša škoda, ki je zadeva vsled te pomote živinorejce v Sloveniji?

3. Ali hočete odrediti strogo preiskavo, kdo je zakrivil to usodepolno pomoto?

4. Ali ste že ukrenili vse potrebno, da se širjenje svinjske kuge v kaki zaduši?

5. Je-li hočete preskrbeti oškodovanim živinorejcem, katerim je radi malomarnosti drž. zavoda poginila živila, polno odškodnino?

6. Kaj nameravate ukreniti, da radi kuge, ki se je razširila vsled usodepolne pomote s serumom, ne bo trpel izvoz prasičev v Sloveniji?

Prosimo za najni pismeni odgovor!

Datum in podpisi vseh poslancev Jugoslovanskega kluba.

Pri Sv. Bolfenkovi v Slov. gor., občina Trnovška vas, se vrši dne 30. junija t. l. živinski sejem (drugi dan po Petrovem). Priženite veliko lepe živine na ta sejem, do zdaj se je na tem sejmu vsele dobro prodalo.

Mariborski trg z dne 13. junija 1925. Vkljub deževnemu vremenu je bilo že na vse zgodaj vse polno ljudi na trgu. Prišlo je tudi 22 slaninarjev, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 din. in drob po 15 din. 1 kg. Domači mesarji so pa prodajali govedino po 12.50 do 20 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 din., klobase p. apo 20 do 40 din., prekajeno meso po 30 do 50 din. 1 kg. Samo dva mesarja sta prodajala govedino po 10 din., teletino po 12.50 din. in svinjino po 15 din. kg. Zakaj drugi mesarji nočajo znižati cen, se ne ve.

Perutnine je bilo okoli 700 komadov. Cene so bile piščancem 20 do 25 din., večjim piščancem 30 do 75 din. za par, mladim racam in gosem 30 do 60 din., starim pa 60 do 100 din. za komad. — Domači zajčki 10 do 50 din., kozliči 40 do 100 din., ovce 50 do 125 din., kanalčki 30 do 35 din., grlice 65 din. za komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Stari krompir se je prodajal po 11 do 12.50 din. za mernik (7½ kg), ali pa 1.50 do 2 din. za kg, novi, letosnji (je ceneje) se je pa prodajal po 7 din. kg, čebula 4 do 5 din., kislo zelje 3.50 din., kisla repa 1.50 do 2 din., stročji grah 5 din., stročji pašulji 1.3 din. kg (letosnji umetno vzgojeni

Mariborsko sejnsko poročilo. Na svinjski sejem dne 12. 6. 1925 se je pripeljalo 220 svinj in 3 koze, 1 ovca. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 75 do 100 din., 7 do 9 tedno stari 125 do 200 din., 3 do 4 meseca stari 225 do 300 din., 5 do 7 mesecov stari 350 do 425 din., 8 do 10 mesecov stari 625 do 750 din., 1 kg žive teže 12 do 14.50 din., 1 kg mrtve teže 15 do 17.50 din., koza komad 137 do 150 din., ovca 60 din. Prodalo se je 129 svinj.

Hmelj. VI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Žatec, ČSR, dne 6. 6. 1925. Vobče se mora stanje hmeljskih nasadov označiti kot tako različno. Poleg prav lepih, so tudi prav slabi. Aphis muha je napadla v večji in manjši meri vse nasade. V nekaterih krajih se je s škropljenjem že pričelo, v drugih je to delo odvisno od nadaljnega razvoja hmeljske ušice. Ta razvoj je zopet odvisen od vremena. Po dnevi je prav toplo, noči so pa prav občutno mrzle, kar je razmnoževanje mrčesa v prid. Dasi smo imeli nevihte s padavinom, vendar bi želeli, da bi dež temeljito premočil zemljo. Tržno razpoloženje je zelo čvrsto, cene pa rastoče. Danes se plačuje od 3900 do 4000 čK za 50 kg. — Savez hmeljarskih društev.

VII. poročilo Hmeljarskega društva o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Žatec, ČSR, dne 10. 6. 1925. Razpoloženje in cene na hmeljskem trgu so zelo čvrste. Plačuje se od 3900 do 4000 čK za 50 kg. Lastniki hmelja pa ne ponujajo svojega blaga, nego ga zadržujejo. Tudi promet in cene tranzitnega hmelja so se dvignile. Stanje hmeljskih nasadov je neenako. Nekrilate muhe se hitro množijo, da se je že pričelo s škropljenjem. Ves okoliš je torej okužen po muhah, posebno pa hmeljniki v nižavah. Hmeljska ušica je pa okužila tudi nasade na Bavarskem, Würtemberškem, v Alzaciji in Belgiji. Iz vsega tega se lahko sklepa, da bo letina 1925 neznačna. Kakor se iz Angleškega poroča, se je že dovolil uvoz tujega hmelja iz leta 1923 in še starejšega. V Žatcu se je baje blizu 1000 stotov tranzitnega hmelja nakupilo za Anglijo. — »Saazer Hopfen- und Brauer-Zeitung.«

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 56—57 din., francoski frank 2.75—2.80 din., čehoslovaška krona 1.68—1.70 din., avstrijski šiling 8.02—8.14 din., nemška zlata marka 13.48—13.63 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.97 centimov. Od našega zadnjega poročila se je vrednost dinarja zopet znatno dvignila. Vzrok dviganju je velik izvoz naših poljskih pridelkov in sadja ter izborni stanje setev, ki obeta še boljšo žetev, kakor je bila lansko leto.

SAMO 3·50 DINARJEV

stane Vas tedenski, ako hočete Vašim lasem pričaviti dobroto umivanja glave. Ta majhen izdatek lahko vsak razsoden prihrani za nego las. Ne zahajte pa kratko »Prašek za umivanje glave«, ampak naglašajte, da želite samo pravi

»Šampon s črno glavo«

najbolj znano in nenadkritjeno sredstvo, ker je izdatno, se dobro peni, oživlja in čisti lase in kožo na glavi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Edini proizvajalec: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno

naglašate dostavek
»s črno glavo.«

Primarij
DR. IVAN MATKO
docent za interno medicino na vseučilišču v Pragi
ordinira zopet redno.
Telef. 357 Maribor, Slovenska ulica 4. — Telef. 357

Občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Laškem
r. z. z. n. z.

- se vrši dne 25. junija 1925 ob 13. uri v uradnih prostorih.
- Dnevni red:
- A. Čitanje in odobritev zapisnika o zadnjem obč. zboru.
 - B. Čitanje revizijskega poročila.
 - C. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 - D. Potrditev računskega zaključka za leto 1924.
 - E. Volitev načelstva in nadzorstva.
 - F. Slučajnosti.

694

Načelstvo.

MALA OZNANILA.

Oskrbnik za poljedelstvo in vinorejo išče službo; tudi gospa je dobro izvezbana v vseh delih gospodinjstva. Naslov: Franjo Čehnar, Špičnik št. 34, Sveti Jurij, pošta Gor. Sv. Kunčica.

Dijak iz nižjih gimnazijskih razredov dobi stanovanje in vso oskrbo. Več pove upravljanje.

Razpisuje se služba organista in cerkvenika v Jurkloštru. Nastopiti je 15. julija t. l. Prostno naj bodo lastnorocene pisane s prilogami. Zupni urad.

Pekovskega učenceva iz poštenih hiš se sprejme ob popolnoma prosti oskrbo. Oglasiti se je na paromlinu J. Zadravec v Središču ob Dravi. 731 2—1

Za prihodnje šolsko leto vzamem 1 ali 2 dijaka na stanovanje in hrano. Električna razsvetljjava, blizu šol. Naslov v upravnosti.

Učenca, poštenih staršev, pridnega in z dobrimi spričevali sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom R. F. Cvetko, trgovec Žetale-Rogatec. 697

Isče se kompanjon ali se sprejme najemnik, eventualno se tudi proda, pred tremi leti na novo opremljena hiša na mestu trgovine na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogojimi. Kje in pogope pove Leskovsek Franc v Kozjem. 663 3—1

Kdor želi kakšno posestvo kupiti ali prodati, naj se oglaša pri Jos. Grošlu v Slivnici pri Mariboru. 708

Proda se po ceni majhno posestvo pri Karlu Kikl Zgor. Voličina, pošta Sv. Lenart v Slov. gor. 702 2—1

Prvovrstni angleški in osterški plinski koks na drobne in debelo dobove po znatne znižanih cenah Mariborska mestna plinarna.

Brusimo britve, škarje, nežit. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Gelje, Preternova ulica 19. 1118

Prima Däkopp kavalni stroj in kolosa po najnižjih cenah pri Aloju Ussar, Krekova ulica 14. 1034

Izjava. Preklicem in obžaljem govorico o g. Ant. Stihler, pd. Klaue glede občevanja z njegovo služkinjo, ker je govorica lažnjiva. Capla Jakob, Sv. Duš na O. v. 711

Sprejmem

učenca

v trgovino z mešanim blagom od poštenih staršev in z dobrimi šolskim spričevalom. — Janko Narat, Sv. Križ, Rog. Slatina. 724

Kuharica

katera samostojno dobro domačo hrano kuha se sprejme pri velikem trgovskem podjetju na deželi. Ponudbe z navedbo zahteve plača pod kuharico na upravo lista. 3—1

Svetovna Panorama

Krasna vrsta!

Miramar s svojimi sobami. — Divni kapniki v Skocjanskih jamah.

Okras za rakve

tapeete in tančico

nudi najugodnejše galanteirijska trgovina

Drago Rosina

Maribor, Vetrinjska ulica 26

Vabilo

redni občni zbor
„Gospodarske zadruge za Prekmurje,
Mursko polje in Slovenske gorice

r. z. z. o. z. v Gornji Radgoni, ki se vrši dne 25. jun. 1925 ob 8. uri zjutraj v dvorani Posojilnice v Gornji Radgoni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrditev računskega zaključka za leto 1924.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši po določbi par. 31 zadružnih pravil, pol ure kasneje drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število zastopanih zadružnikov.

Načelstvo.

Vabilo

redni občni zbor

Vinarske zadruge „Ljutomerčan“ r. z. z. o. z. pri

Sv. Bolfenku pri Središču,

ki se vrši v nedeljo, dne 12. julija 1925, ob treh popoldne v hiši g. M. Rakuša v Obrežu pri Središču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1924.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi in nasveti.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob treh popoldne ne bil sklepčen, se vrši isti dan in v istem prostoru ob 4. uri popoldne drugi občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu zadružnikov.

K občni udeležbi vabi

Načelstvo.

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Polzeli

r. z. z. n. z.

se bo vršil v nedeljo, dne 21. junija 1925, ob pol 8. uri zjutraj v posojilničnem prostoru pri g. Cizeju.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zobra.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1924.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Javna zahvala.

Podpisana sem zavarovala svoja poslopja pri jugoslovanski zavarovalni banki »Slavija« v Ljubljani šele pred par meseci.

Ko mi je dne 21. marca t. l. pogorelo gospodarsko poslopje, zavarovano za 20.000 din., mi je imenovana zavarovalnica izplačala celo zavarovalno svoto takoj brez vsakega odbitka.

Za to nad vse kulantno postopanje se imenovan zavarovalnici javno zahvaljujem ter njo kot tako in kot domači zavarovalni zavod vsakomur najtopleje priporočam.

Ormož, meseca marca 1925.

720
Neža Gröger.

ZAHVALA.

Za številne izkaze sožalja ob prebridki izgubi našega nepozabnega gospoda

Alojzija Toš

osobito za mnogobrojno častno spremstvo na njegovi zadnji poti, se vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo gg. odvetnikom in p. n. odvetniškemu in notarskemu uradništvu mesta Ptuj za poklonjene vence in šopke.

V Ptiju, dne 12. junija 1925.

Zaljubo rodbine: Toš-Božičko-Babič.

APNO

z Zagorja, Portlandcement v vsaki množini in zmiraj
svete. Traverze in vsa druga železnina se kupi ceneje kot
drugod v staroznani

veletrgovini z železnino in gradivnim
materijalom

I. Andraschitz

Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

Trgovski
vajenec
se sprejme v veletrgovin
ED. SUPPANZ, PRISTAVA

Inserirajtel

Zastopstvo

Prvovrstnih luksuznih avtomobilov

oddaj se strokovnjaku

z dokazanim uspehom ter najboljšimi zvezami, ki zamore
ponuditi odgovarjajočo garancijo. Ponudbe pod »Za—
5386« na Publicitas d. d., oglašni zavod, Zagreb, Gundu-
ličeva ulica 11. 714

Velika zagrebška tvrdka tehničke stroke

s prvovršnim generalnim zastopstvom v tu- in inozemstvu
želi zvezo s serioznim, kavcijsko odnosno garancije sposob-
nim inženerskim uradom radi prepričanja okrožnih za-
stopstev. Ponudbe pod »Za—5387« na Publicitas d. d.,
oglašni zavod, Zagreb, Gunduličeva 11. 715

Denar naložite

na boljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hrailne vloge po

8% in 10%

ozioroma po dogovoru.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volcu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje
obrestuje. - Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica.

Velika efektna lotterija v Ptiju

v korist novih orgelj v cerkvi sv. Petra in Pavla
Lotterija obsega 250 lepih dobitkov v skupni vrednosti

50.000 Din.

Vrši se 29. junija 1925.

Prvi in glavni dobitek je **lep mlad konj.**

1. Šivalni stroj (»Singer«)	10. Blago za moško oblike
2. Kolo (bicikl)	11. Blago za žensko oblike
4. Cela kravja koža, ustroj. za podplate	12. Žepna ura
5. Polovnjak vina (3 hl)	13. Vreča moke
6. Namizni servis	14. Klafta drv
7. Bala belega platna	15. Vsi zvezki Jurčičevih spisov (vezani)
8. Prašič	16. Servis za vino
9. Kuhinjska garnitura	17. Servis za pivo
18. Zaboj mila itd. itd.	

Srečka stane samo 5 Din. — Dobijo se pri župnen
uradu Sv. Peter in Pavel v Ptiju.

Tovarna kmet. strojev in livarna železa

J. Pfeifer ml.,

Hoče pri Mariboru.

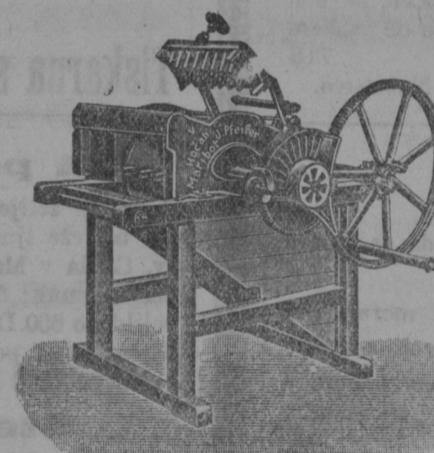
Izdeluje: mlatičnice za roko, vitez in motorno moč, vitez za 1 in 2 konja, vejalnice, slamoreznice, sadne mline, brane za travnike, reporeznice itd. — Zelezno opremo za žage venecijanerke vseh vrst, cirkularne žage, transmisije, vse litnine iz železa in kovine.

Popravilo vseh strojev in motorjev.

Postrežba točna, zmerne cene.

Kupuje staro vrito železo.

Oglas v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh

Zadružna gospodarska banka d. d., Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandroya cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu:

Pooblaščeni prodajalec sreček državne razr. loterije.